

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/26-06473
Otsuse kuupäev 28.06.2026
Komisjoni koosseis Mihkel Kivisalu

Tarbija
Kaupleja OÜ OTTIMA (11303353)

Tarbija nõue Arve AR262000152 tühistamine ja 279,50 euro tagastamine

Resolutsioon:

- Tarbija avaldus rahuldada.
- Tuvastada, et Kauplejal puudus tõendatud lepinguline alus nõuda Tarbijalt arve nr AR262000152 alusel lisatasu 279,50 eurot.
- Kohustada Kauplejat tagastama Tarbijale arve nr AR262000152 alusel tasutud 279,50 eurot.
- Kauplejal tuleb otsus täita 30 päeva jooksul arvates otsuse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Tarbijavaidluste komisjoni otsuse täitmiseks on kauplejal 30 päeva; otsuse mittetäitmisel võib kaupleja kanda otsuseid mittetäitvate kauplejate nimekirja.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid lepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse paigaldada ajavahemikuks 10.-14.04.2026 tarbijaga kokkulepitud asukohta 15 m³ konteineri segajäätmete utiliseerimiseks.

Kaupleja esitas 09.04.2026 tarbijale arve summas 372 eurot, mis sisaldas: konteineri 3 päeva renditasu, transporditasu ning kuni 2 tonni segajäätmete utiliseerimist.

Konteineri äraveo hetkel ei töötanud auto kaaluseade korrektselt, mistõttu ei olnud võimalik kohapeal tuvastada ülekaalu. Tarbija hinnangul võis ülekaalu olla ca 1 tonn.

14.04.2026 esitas kaupleja tarbijale arve ülekaalu eest 2,3 t ulatuses summas 279,50. Tarbija on arve tasunud, kuid ei nõustu arvega, sest kaupleja ei ole esitanud prügila kaalumisakti, millelt nähtuks: kaalumise aeg ja koht; sõiduki registreerimisnumber; bruto- ja netokaal; kaalumise teostanud isik või ettevõtte; jäätmete vastuvõtmise andmed.

Kaupleja koostatud jäätmeveo akt ei tõenda tarbija hinnangul, et tegelik kaalumine toimus nõuetekohaselt või et väidetud kaal vastab tegelikkusele. Kaupleja esitatud fotolt ei ole võimalik tuvastada, millise sõiduki kaalumisega on tegemist; kas tegemist oli vaidlusaluse konteineriga; millal ja kus foto tehti ning kas kaalumine üldse puudutas tarbija jäätmeid.

Kaupleja seisukoht:

Konteineri äraveo päeval selgus, et konteineris olevate jäätmete kogus ületas 2 tonni.

Tehnilistel põhjustel ei olnud võimalik ülekaalu objektil kindlaks määrata, mistõttu viidi konteiner kaalumiseks jäätmejaama. Kaalumisel selgus, et konteineris on 2,3 tonni ülekaalu, mille eest väljastati tarbijale lisakaalu arve.

Kauplejal puudub õiguslik kohustus avaldada kliendile andmeid jäätmete üleandmise sihtkoha kohta. Samuti ei avalikustata jäätmete käitlemise asukohti ettevõtte majanduslike huvide kaitseks.

Tarbijale väljastatud jäätmeveo akt tõendab jäätmete vastuvõttu, nende liiki ning kogust (kaalu).

Komisjoni põhjendus:

Tarbijavaidluste komisjon lahendab tarbija ja kaupleja vahelisi lepingulisi vaidlusi sõltumatult ja erapooletult. Käesolevas asjas on tegemist tarbijalepinguga, sest Tarbija tellis teenuse füüsilise isikuna ning Kaupleja osutas teenust oma majandus- ja kutsetegevuses.

VÕS § 8 lg 1 järgi on leping tehing kahe või enama isiku vahel, millega lepingupool kohustub midagi tegema või tegemata jätma, ning sama paragrahvi lg 2 kohaselt on leping lepingupooltele täitmiseks kohustuslik. Poolte leping sisaldas konteineri kasutusse andmise, äraveo ja jäätmete käitlemise teenuse elemente. Teenuse eesmärk oli konkreetse tulemuse saavutamine; konteineri paigaldamine, äravedu ja jäätmete utiliseerimine. Selline suhe vastab oma sisult töövõtulepingu tunnustele VÕS § 635 lg 1 järgi, mille kohaselt kohustub töövõtja saavutama teenuse osutamisega kokkulepitud tulemuse ja tellija maksma selle eest tasu.

VÕS § 76 lg 1 kohaselt tuleb kohustus täita vastavalt lepingule või seadusele ning VÕS § 76 lg 2 järgi tuleb kohustuse täitmisel lähtuda hea usu ja mõistlikkuse põhimõttest, võttes arvesse tavasid ja praktikat. VÕS § 6 lg 1 järgi peavad võlausaldaja ja võlgnik teineteise suhtes käituma hea usu põhimõttest lähtuvalt ning VÕS § 7 järgi hinnatakse mõistlikkust muu hulgas võlasuhte olemuse, tehingu eesmärgi ning vastava tegevus- või kutseala tavade ja praktika järgi.

Vaidluse ese ei ole, et Kauplejal võis olla õigus nõuda lisatasu juhul, kui Tarbija konteineris olnud jäätmete tegelik kaal ületas esialgses hinnas sisaldunud 2 tonni. Arve AR262000141 sisaldas sõnaselgelt märget, et hind hõlmab kuni 2 tonni segajäätmete utiliseerimist ja ületatud kaalu eest võib esitada lisaarve. Jäätmekäitluse kulude kaalupõhine arvestamine ei ole iseenesest ebaõiglane. Ka Euroopa Liidu jäätmeõiguses kehtib põhimõte, et jäätmekäitluse kulud kannab saastaja maksab põhimõttest lähtudes jäätmetekitaja või jäätmevaldaja. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ artikkel 14 sätestab, et jäätmekäitluse kulud peab kandma algne jäätmetekitaja või praegune või varasem jäätmevaldaja.

Käesoleva vaidluse keskne küsimus ei ole seega see, kas ülekaalu eest võib põhimõtteliselt tasu nõuda. Küsimus on selles, kas Kaupleja tõendas konkreetsel juhul piisavalt, et Tarbija konteineri jäätmete netokaal oli 4,3 tonni ehk et lepingus sisaldunud 2 tonni piirmäär ületati 2,3 tonni võrra.

Tõendamiskoormuse osas lähtub komisjon üldisest tsiviilõiguslikust põhimõttest, mille järgi peab

pool tõendama asjaolusid, millele ta oma nõude või vastuväite rajab. TsMS § 230 lg 1 kohaselt peab kumbki pool hagimenetluses tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja vastuväited. Kuigi tarbijavaidluste komisjoni menetlus ei ole kohtumenetlus, on sama tõendamiskoormise põhimõtte kohaldatav ka komisjoni menetluses tõendite hindamisel: kui Kaupleja nõuab Tarbijalt lisatasu 2,3 tonni ülekaalu eest, peab Kaupleja tõendama lisakaalu olemasolu ja selle suurust.

Tõendite hindamisel tuleb lähtuda TsMS § 232 lg 1 põhimõttest. TsMS § 232 lg 2 kohaselt ei ole ühelgi tõendil ette kindlaksmääratud jõudu, kui pooled ei ole kokku leppinud teisiti. Seetõttu hindab komisjon Kaupleja esitatud jäätmeveo akti, fotot ja arvet kogumis ning muid esitatud asjaolusid.

Komisjon hindab esmalt Kaupleja esitatud jäätmeveo akti nr 260414/2. Aktis on märgitud objektina Nurme tn 6, Tallinn, kuupäevana 14.04.2026, jäätmeliigina 17 09 04 ehitus- ja lammutussegajäätmed, konteineri mahuna 15 m³, brutokaaluna 17 640 kg, taarana 13 300 kg ja netokaaluna 4 340 kg. Samas on akt koostatud Kaupleja enda poolt ning selles on märgitud, et Ottima OÜ on jäätmed vastu võtnud eraisikult XXX, mitte käesoleva menetluse Tarbijalt XXX.

Komisjon ei järelda üksnes isikunime erinevusest, et akt ei saa olla seotud sama objektiga, sest aktis on objektina märgitud Nurme tn 6

Kui Kaupleja nõuab tarbijalt mõõdetud kogusel põhinevat lisatasu, peab tõend võimaldama kontrollida nii mõõtmist kui ka mõõtmise seost konkreetse tarbija teenusega.

Komisjon hindab teiseks Kaupleja esitatud kaalu fotot. Fotol on nähtav kaalunäit 17 640 kg. Fotolt ei nähtu sõiduki registreerimisnumbrit, konteineri tunnust, kaalumise kohta, kaalumise aega ega seda, kas kaalumine puudutas Tarbija tellitud konteinerit. E-kirjavahetusest nähtub, et Kaupleja edastas Tarbijale foto pärast seda, kui Tarbija palus kaaluri pilte või prügila akti, kuid Kaupleja ei lisanud fotole kontrollitavaid identifitseerivaid andmeid.

Mõõteseaduse tähendus käesolevas vaidluses on eeskätt tõendamislik. MõõteS § 3 kohaselt tuleb majandustegevuses kasutada kohustuslikke SI mõõtühikuid ning kohustuslikke mõõtühikuid kohaldatakse ka mõõtetulemuste suhtes. Mõõteseaduse mõistete järgi on mõõtetulemus mõõtmise teel saadud mõõtesuuruse väärtus ning mõõtevahend on mõõtmiseks kasutatav tehniline vahend. Sama allikas selgitab ka, et mõõtetulemuse jälgitavus on tõendatud, kui mõõtmise teeb pädev mõõtja, kasutades taadeldud või jälgitavalt kalibreeritud mõõtevahendit ning järgides asjakohast mõõtemetoodikat.

Komisjon ei tee käesolevas menetluses haldusõiguslikku järeldust selle kohta, kas Kaupleja või jäätmejaam rikkus mõõteseadusest tulenevaid nõudeid. See ei ole käesoleva tarbijavaidluse ese. Küll aga kinnitavad mõõteseaduse põhimõtted, et kui Kaupleja nõuab Tarbijalt mõõtetulemusel põhinevat rahalist lisatasu, peab mõõtmine olema kontrollitavalt seostatav konkreetse teenuse, konkreetse mõõtmise ja konkreetse jäätmekogusega.

Kaupleja esitatud foto ei täida seda tõendamisfunktsiooni. Foto võib tõendada üksnes seda, et mingil hetkel näitas kaaluseade 17 640 kg. Foto ei tõenda, et kaaluti Tarbija tellitud konteinerit, ega võimalda kontrollida taarakaalu, netokaalu, kaalumise kohta, mõõtevahendi kasutamist ega kaalumise teostajat. Seetõttu ei saa fotot lugeda piisavaks tõendiks 2,3 tonni ülekaalu kohta.

Komisjon hindab kolmandaks e-kirjavahetust. Tarbija palus 14.04.2026 kohe pärast lisakaalu arve saamist saata prügila kaalumisahti ning märkis, et tema hinnangul pidi ülekaal olema maksimaalselt ligikaudu üks tonn. Kaupleja vastas, et kogu koorma kaal on 4,3 tonni ja ülekaal 2,3 tonni, tuues e-kirjas välja brutokaalu 17 640 kg, taara 13 320 kg ja netokaalu 4 320 kg. Hilisemas jäätmeveo aktis on aga taara 13 300 kg ja netokaal 4 340 kg.

Need erinevused on küll arvuliselt väikesed ega muudaks lisakaalu ümardamist 2,3 tonnini, kuid need näitavad, et Kaupleja enda dokumentatsioon ei ole täielikult järjekindel. Seetõttu oleks Kauplejal tulnud esitada sõltumatu ja kontrollitav kaalumisaht või kaalutšekk, mitte üksnes enda koostatud akt ja foto kaalunäidust.

Komisjon peab oluliseks ka seda, et Kaupleja ise tunnistas tehnilist probleemi autokaaludega. E-kirjas Tarbijale märkis Kaupleja: „Vabandame tekkinud olukorra eest. Kontrollime ning tasakaalustame (kalibreerime) autokaalud.“ See kinnitus toetab Tarbija väidet, et objektil ülekaalu nõuetekohaselt ei fikseeritud. Kui objektikaal ei töötanud ning Kaupleja tugineb hilisemale jäätmejaama kaalumisele, peab hilisema kaalumise tõend olema seda enam kontrollitav ja sõltumatu.

Kaupleja viide sellele, et jäätmejaama või jäätmekäitluskoha andmeid ei avaldata majanduslike huvide kaitseks, ei vabasta Kauplejat tõendamiskoormusest. MSÜS § 29 kohaselt on ettevõtja majandustegevuse teostamisel kohustatud võtma meetmeid majandustegevuse nõuete ja tegevusloa kõrvaltingimuste täitmiseks ning kõrvaldama mittevastavuse; tegemist on ettevõtja hoolsuskohustusega. Kaupleja tegutseb jäätmevaldkonna registreeringu alusel ning on professionaalne teenuseosutaja. Professionaalse teenuseosutajana peab Kaupleja suutma oma kaalupõhist rahalist nõuet tõendada viisil, mis on tarbijale ja vaidlust lahendavale organile kontrollitav.

Kaupleja ei pea avaldama kogu ärisaladuseks peetavat teavet. See ei tähenda aga, et Kaupleja võib jätta esitamata kõik kontrollitavad andmed kaalumise kohta. Kui Kaupleja peab jäätmekäitluskoha nime või täpse aadressi ärisaladuseks, oleks ta saanud esitada kaalumistõendi selliselt, et äriliselt tundlik osa on varjatud, kuid nähtavad oleksid vähemalt kaalumise kuupäev ja kellaaeg, sõiduki või konteineri tunnus, brutokaal, taarakaal, netokaal ja dokumendi väljastaja. Kaupleja seda ei teinud.

Tarbijakaitseseaduse § 4 lg 1 järgi on tarbijal õigus saada pakutava kauba või teenuse kohta ohutuse, tervise, vara ja majandushuvide kaitse seisukohalt vajalikku teavet. Kaalupõhise lisatasu nõudmisel on kaalumist puudutav teave Tarbija majandushuvide kaitse seisukohalt oluline teave. Lisaks näeb TKS ette, et kui kaupleja ei täida oma kohustust täielikult vahetult pärast tarbijaga lepingu sõlmimist või tarbija võib oma kohustuse täita hiljem, peab kaupleja esitama tarbijale teabe kohustuse suuruse ja maksetähtaja kohta arvega. Arve esitamine ei asenda siiski nõude aluseks oleva asjaolu tõendamist. Kui arve tugineb mõõdetud lisakaalule, peab Kaupleja vaidluse korral tõendama ka mõõdetud lisakaalu.

Komisjon ei loe Tarbija 279,50 euro tasumist nõude lõplikuks aktsepteerimiseks. E-kirjavahetusest nähtub, et Tarbija vaidlustas lisakaalu kohe, palus prügila kaalumisahti ning jäi pärast tasumist jätkuvalt seisukohale, et Kaupleja enda akt ei tõenda nõuet piisavalt. Seega ei saa makset käsitada sellise selge ja ühemõttelise nõustumisena, mis välistaks hilisema tagasinõude.

Komisjon ei saa lisatasu määrata ka Tarbija enda ligikaudse väite põhjal, et ülekaalu võis olla umbes üks tonn. See oli Tarbija hinnanguline seisukoht. Kuna poolte kokkuleppe järgi sõltus lisatasu tegelikust kaalust, peab lisatasu põhinema tõendatud kaalul, mitte kummagi poole oletusel.

Kuna Kaupleja ei tõendanud 2,3 tonni ülekaalu ega selle seost Tarbija konteineriga, puudus Kauplejal tõendatud alus nõuda Tarbijalt arve AR262000152 alusel 279,50 euro tasumist. Kui isik on saanud teiselt isikult midagi kohustuse täitmisena, võib üleandja VÕS § 1028 lg 1 järgi saadu tagasi nõuda, kui kohustust ei olnud olemas, kohustust ei teki või kohustus langeb hiljem ära. VÕS § 1032 lg 1 järgi võib sellisel juhul tagasi nõuda saadu ja sellest saadud kasu.

Käesolevas asjas sai Kaupleja Tarbijalt 279,50 eurot lisakaalu arve täitmisena. Kuna lisakaalu nõue jäi tõendamata, ei ole tõendatud ka Tarbija kohustuse olemasolu selles summas. Seetõttu tuleb Kauplejal saadud 279,50 eurot VÕS § 1028 lg 1 ja § 1032 lg 1 alusel Tarbijale tagastada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Mihkel Kivisalu

/allkirjastatud digitaalselt/